

Návrh habilitační komise na jmenování docentem

Masarykova univerzita

Fakulta Filozofická fakulta
Habilitační obor Etnologie

Uchazeč **PhDr. Daniel DRÁPALA, Ph.D.**
Pracoviště Ústav evropské etnologie
Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Habilitační práce *Venkovský obchod Moravy a Slezska. Socio-ekonomické sondy*
(Brno: CDK – Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty
Masarykovy univerzity, 2014, 420 s.).

Habilitační komise

Předseda prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.
Masarykova univerzita, Brno – Filozofická fakulta

Členové prof. PhDr. Ján Botík, DrSc., emeritní profesor
Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra – Filozofická fakulta

prof. PhDr. Tomáš Knoz, Ph.D.
Masarykova univerzita, Brno – Filozofická fakulta

doc. PhDr. Magdaléna Paríková, CSc.
Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra – Filozofická fakulta

doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.
Univerzita Karlova, Praha – Filozofická fakulta

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Uchazeč PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. (* 1976) absolvoval v roce 1999 studium etnologie a historie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (závěrečná diplomová práce: *Portáši. Historie a tradice*). V letech 1999–2004 studoval na FF MU pod vedením školitele prof. PhDr. Richarda Jeřábka, DrSc., v doktorském studiu obor etnologie, který úspěšně uzavřel obhajobou disertační práce *Trhy v podhůří vnějších západních Karpat v době předindustriální* a získal titul Ph.D. Během doktorského studia absolvoval zahraniční semestrální stáže na univerzitách v Krakově (Uniwersytet Jagielloński, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Kraków) a ve Vídni (Wiener Universität, Institut für Europäische Ethnologie, Historisch-Kulturwissenschaftlichen Fakultät). Tyto pobyty umožnily koncipovat disertační práci jako socio-ekonomickou sondu mapující fenomén trhů (vč. jejich mimoekonomického přesahu) na širším geografickém prostoru historických zemí Moravy, Slezska a západní Haliče.

Po absolutoriu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně působil Daniel Drápala v letech 1999–2007 na pozici odborného pracovníka ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, kde vedle interních výzkumně-dokumentačních a výstavních projektů garantoval v letech 2006–2007 na pozici řešitele projekt financovaný z Programu VaV Ministerstva kultury ČR pro základní výzkum s názvem *Tradice řemeslné a rukodělné*

výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace. Výsledkem dlouhodobého výzkumu zúročil také ve scénáři stálé expozice o dějinách Rožnova a regionu Rožnovska, která byla v roce 2010 zpřístupněna veřejnosti (oceněna odbornou veřejností třetím místem v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis 2010 v kategorii Muzejní výstava roku 2010). Působení uchazeče ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm doprovázela publikační činnost (monografie, studie, materiálové příspěvky) a účast na domácích i zahraničních konferencích zaměřující se na problematiku muzejní prezentace projevů lidové kultury a materiální kultury (zvl. rukodělnou výrobu) regionu Valašska.

V letech 2006–2008 realizoval Daniel Drápala na půdě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity postdoktorský výzkumný projekt Grantové agentury ČR *Tradiční formy venkovského obchodu na Moravě a ve Slezsku v 18. a 19. století*. V roce 2007 nastoupil na pozici odborného asistenta Ústavu evropské etnologie FF MU v Brně, kde se zapojil do výukové, výzkumné i publikační činnosti pracoviště. Vedle dosavadní odborné specializace (tradiční formy obživy, sociální vztahy, muzea v přírodě) se od roku 2008 věnuje systematickému terénnímu výzkumu v regionu moravské Záhohří (se zvláštním důrazem na problematiku současných festivit vesnických societ, lokální a regionální identitu). Mezi lety 2012–2015 vedl na pozici odpovědného řešitele příjemce interdisciplinární tým realizující v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) projekt *Geografický informační systém tradiční lidové kultury (1750–1900)*. Projekt byl zacílen na vytvoření jedinečné výzkumné infrastruktury umožňující efektivní zpřístupnění vysokého objemu dat etnologické povahy odborné i laické veřejnosti (on-line veřejně přístupný informační portál <http://gistralik.muni.cz/>). Excelentní charakter výzkumné infrastruktury, kterou řešitelský tým vytvářel, vychází z oborové jedinečnosti výzkumného nástroje na území ČR i Evropy (ve vazbě na informace etnologické povahy), interdisciplinárního využití a propojení odborných poznatků z oblasti etnologie a kulturního dědictví, geografie a IT technologií, dále v zužitkování širokého spektra zdrojů, z nichž jsou informace excerpovány, odborně pasportizovány a vkládány do geografického informačního systému. Daniel Drápala v průběhu řešení participoval vedle budování geografického informačního systému také na nosných výstupech v podobě publikací, studií a dalších forem tištěných výsledků a certifikovaných map. Knižní výstup projektu publikovaný v anglickém jazyce (Roman Doušek – Daniel Drápala – Marie Novotná (eds.): *Traditional Folk Culture in Moravia: Time and Space*) zprostředkovává vědecké výsledky českých etnologů široké zahraniční veřejnosti, což můžeme považovat za důležitý příspěvek k etablování české etnologie v mezinárodním vědeckém prostředí.

Odbornou erudici uchazeče odráží jeho účast ve vědeckých radách a poradních orgánech Ministerstva kultury ČR (Národní rada pro lidovou kulturu, Komise Ministerstva kultury České republiky pro udělování titulu Nositel tradice lidových řemesel), paměťových institucí (Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Muzeum romské kultury v Brně, Muzeum Těšínska v Českém Těšíně) a redakčních radách domácích i zahraničních vědeckých časopisů (Národopisná revue, Národopisný věstník, Etnologické rozpravy). V letech 2011 a 2016 se spolupodílel jako člen Kolegia hodnotitelů České národopisné společnosti – nevládní organizace akreditované při Úmluvě o zachování nehmotného kulturního dědictví UNESCO na hodnocení nominací na zápis jevů nemateriální kultury na seznamy UNESCO.

Závěr: Vědecká kvalifikace PhDr. Daniela Drápaly, Ph.D., *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru etnologie na MU.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Uchazeč pedagogicky působí v Ústavu evropské etnologie od roku 1999 (do roku 2007 externě, od roku 2007 interně na pozici odborného asistenta). V letech 1999–2006 zaštiťoval školení studentů etnologie ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm v kurzech Terénní výzkum I., Terénní výzkum II., Muzejní praxe. Od roku 2008 je uchazeč jedním z garantů kurzu Terénní výzkum I., v jehož rámci vede studentské terénní výzkumy v oblasti východní a střední Moravy. Studenti během úvodních teoreticky koncipovaných seminářů a následného týdenního terénního výzkumu ve vybraných lokalitách získávají teoretický základ i praktické zkušenosti s prací etnologa v terénu.

Ve svých přednáškách se Daniel Drápala zaměřuje na dějiny oboru, etnogenezi evropských národů, práci s prameny, tradiční obživu a sociální kulturu. V roce 2009 inovoval v rámci programu Fond rozvoje vysokých škol kurz *Exkurz do dějin české etnologie - inovace přednášky*, v letech 2011–2014 se spolupodílel na realizaci projektu Rozvoj spolupráce a zvyšování výzkumných kompetencí v síti etnologických institucí (CZ.1.07/2.4.00/17.0038) podpořeného z prostředků ESF OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, v jehož rámci byl studentům mj. nabídnut nový kurz vedený habilitandem (*Digitalizace v praxi*). Uchazeč se v rámci tohoto projektu podílel také na tvorbě studijních příruček určených pro studenty etnologie a příbuzných oborů (spoluautor: *Archivní prameny v etnologickém výzkumu I*. Brno: Masarykova univerzita, 2014; *Výroční obyčeje, zvyky a slavnosti*. Praha: Česká národopisná společnost, 2014; *Dotazníky České národopisné společnosti*. Praha: Česká národopisná společnost 2014).

V průběhu své dosavadní pedagogické praxe vedl uchazeč celkem 29 úspěšně obhájených bakalářských prací z oboru etnologie a 20 úspěšně obhájených magisterských prací z téhož oboru. Habilitand byl v uplynulých letech zároveň osloven k vypracování posudků bakalářských, magisterských prací a práce disertační na jiných pracovištích FF MU (muzeologie) i na jiných univerzitách v ČR (Univerzita Karlova v Praze, Slezská univerzita v Opavě). V současnosti vede tři studenty doktorského studia etnologie. V letech 2007–2014 působil jako školitel doktorského studia Václava Michaličky, který svou disertační práci *Vliv dominantní rukodělné výroby na formování a proměnu venkovských společenství na příkladu obcí Křižánky a Metylovice. Identifikace specifických forem rukodělné výroby* v roce 2014 úspěšně obhájil.

Uchazeč je členem komise pro státní zkoušky z oboru etnologie.

Závěr: Pedagogická způsobilost PhDr. Daniela Drápaly, Ph.D., **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru etnologie na MU.

Svou vysokou odbornou kvalifikaci prokázal i ve své přednášce pro širší odbornou veřejnost, která proběhla dne 23. února 2016 na FF MU na téma *Role kulturních stereotypů v dobové reflexi ambulantních profesí*.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Habilitand předložil jako habilitační spis monografii *Venkovský obchod Moravy a Slezska. Socio-ekonomické sondy*, publikovanou v roce 2014. Kniha přináší ucelený pohled na základní formy maloobchodní směny uskutečňované od 18. do první poloviny 20. století ve venkovském prostředí Moravy a Slezska. Práce propojuje metody hospodářských a sociálních dějin s přístupy ekonomické etnologie. Přibližuje systém fungování i druhovou skladbu zboží obchodovaného prostřednictvím jednotlivých typů tržních akcí (denní, týdenní, výroční, dobytčí, poutní či jiné specifické trhy), vesnických a maloměstských kupeckých krámů i podomních obchodníků. Autor se cíleně zaměřuje také na aktéry směnných operací, jejich profesní strategie i normy chování. Habilitační práci Daniela Drápaly posuzovala trojice specialistů (dva zahraniční, jeden domácí) v oblasti etnologie (prof. dr. hab. Zygmunt

Kłodnicki, doc. PhDr. Ivana Kontrikova-Šusteková, Ph.D.) a hospodářských dějin (prof. PhDr. Milan Myška, DrSc.).

Prof. dr hab. Zygmunt Kłodnicki (emeritní profesor Slezské univerzity, Katowice) vysoce oceňuje habilitační práci z metodologického i formálního hlediska, kladně hodnotí, že plně využila historické i etnologické prameny. Doc. PhDr. Ivana Kontrikova-Šusteková, Ph.D. (Univerzita Konstantína Filozófa, Nitra – Filozofická fakulta), uvádí, že práce má vysokou metodologickou úroveň, autor na základě množství poznatků formuluje částečné i syntetické závěry. Prof. PhDr. Milan Myška, DrSc. (Ostravská univerzita – Filozofická fakulta), v závěru svého posudku konstatuje, že práci považuje za zdařilou, odpovědně i metodicky zvládnuté vědecké dílo, které je přínosem nejen pro etnologii, ale i pro hospodářské dějiny.

Závěr: Úroveň habilitační práce PhDr. Daniela Drápalu, Ph.D., **odpovídá** požadavkům kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru etnologie na MU.

Výsledek tajného hlasování komise

počet členů komise		5
počet členů komise přítomných hlasování		5
počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise:

Na základě výsledků tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce předkládá komise vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat PhDr. Daniela Drápalu, Ph.D. docentem
v oboru **etnologie**.

Brno, 5. dubna 2016

prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

Alena Křížová

prof. PhDr. Ján Botík, DrSc.

J. Botík

prof. PhDr. Tomáš Knoz, Ph.D.

Tomáš Knoz

doc. PhDr. Magdaléna Paríková, CSc.

Magdaléna Paríková

doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.

Irena Štěpánová